

14.03.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**14 Mart 2022
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

14 Mart 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Hacettepe Üniversitesi Gıda Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Hacettepe Üniversitesi Psikometri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Hacettepe Üniversitesi Türk Müziği Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÜMAUM) Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Üniversitesi Moleküler Onkoloji ve Hematopatoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Altın Cinsinden Fiziki Varlıkların Finansal Sisteme Kazandırılması Hakkında Tebliğ (Sayı: 2022/11)
- Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/12)

Dünyanın ilk iklim fuarı: Giriş bilet yerine elektronik atıkla yapılacak

Ankara'da düzenlenecek ve dünyanın ilk iklim değişikliği fuarı özelliği taşıyan Eko İklim'e girişler elektronik atıklarla gerçekleştirilecek. TÜBİSAD, atıkların dönüşümünden sağlanacak geliri öğrencilere burs olarak verecek.

Hüseyin GÖKÇE

ANKARA - Ankara Ticaret Odası öncülüğünde 30-31 Mart tarihlerinde, ATO Congresium'da "EKO İKLİM Ekonomi ve İklim Değişikliği Zirvesi ve Fuarı" gerçekleştirilecek. Zirve öncesi Ankara Ticaret Odası ev sahipliğinde, Ankara Sanayi Odası ve Ankara Ticaret Borsası Başkanları Ekonomi Muhabirleri Derneği üyeleriyle bir araya geldiler. Toplantıya, ATO Meclis Başkanı Mustafa Deryal ile Yönetim Kurulu Üyeleri; Ülkü Karakuş, Nihat Uysallı ve Süleyman Ekinci ve kamu kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

Dünyanın ilk iklim değişikliği fuarı özelliği taşıyan Eko İklim'e girişler (kablo dahil) elektronik atıklarla gerçekleştirilecek ve TÜBİSAD atıkların dönüşümünden sağlanacak geliri öğrencilere burs olarak verecek.

Baran: Dünyada ilk olacak

Türkiye'nin iklim değişikliğiyle ilgili Avrupa'ya paralel olarak verdiği 2030, 2050 gibi tarihleri hepsinin çok önemli olduğunu belirten Gürsel Baran, Eko İklim Zirvesi ile bu konuda farkındalık yaratmak istediklerini söyledi.

Özellikle Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin üretim ve ihracatı yakından etkileyeceğini ifade eden Baran, bunun aynı zamanda dünyanın ilk iklim fuarı olacağını da altını çizdi. Gürsel Baran, bu konuda Ankara Ticaret Odası, Ankara Sanayi Odası ve Ankara Ticaret Borsası yanı sıra çok sayıda kamu kurumunun ortak hareket ettiğini dile getirdi.

Yavuz: Sağlıklı beslenmek için temiz toprağa ihtiyaç var

Ankara Ticaret Borsası Başkanı Faik Yavuz, iyi hava soluyabilmek ve sağlıklı beslenebilmek için temiz hava ve temiz toprağa ihtiyaç olduğunu bildirdi. Bunun sağlanmasında herkese sorumluluk düştüğünün altını çizen Faik Yavuz, Rusya ile Ukrayna arasındaki savaşla birlikte bir çok ürünün fiyatının yükseldiğini, Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadele yanı sıra yeni döneme de kendisini hızla adapte etmesi gerektiğini belirtti.

Özdebir: İnsanlık bu gidişata dur demeli

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, dünyanın insan kaynaklı yükü kaldırmakta zorlandığını kaydederken, gidişata yine insanlığın 'dur' demesi gerektiğini söyledi. Rusya'ya yönelik yaptırımlardan ve savaştan ekonomik yönden en çok etkilenen ülkenin Türkiye olduğunu dile getiren Özdebir, Avrupa Birliği'nin enerji yoğun sektörlerden tamamına yakınından çıktığını anlattı.

"İlk geri dönüşüm tesisini Atatürk 1937'de kurmuş"

Ankara Kent Konseyi Başkanı Halil İbrahim Yılmaz, Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye'nin ilk geri dönüşüm kurduğu şehir olan Ankara'nın Eko İklim Zirvesine ev sahipliği yapacağını bildirdi. Şubat ayında Konya'da gerçekleştirilen İklim Şurası sonuçlarının da burada paylaşılacağını söyleyen Yılmaz, zirve boyunca oluşacak karbon ayak izinin karşılığında ağaç dikilerek nötrleneceğini ifade etti.

TOGG görücüye çıkacak

Fuarda Türkiye'nin otomobili TOGG'un da sergileneceği bilgisini veren Yılmaz, 20 oturumda 150 konuşmacı bulunduğunu söyledi. Çeşitli görsel sanatlar sergileri, konserler, tiyatro oyunlarını yer alacağı fuarın en dikkat çekici unsurlarından birisi de izleyicilerin girişi olacak. Halil İbrahim Yılmaz'ın verdiği bilgilere göre fuara girişler elektronik atıklarla yapılacak ve bunların dönüşümünden elde edilecek gelirle TÜBİSAD üniversite öğrencilerine burs sağlayacak.

Zirvede; Yeşil Dönüşümde Tarım ve Gıda, Kaynak Verimliliği ve Döngüsel Ekonomi, İklim Değişikliğinde Global Stratejiler, Yeşil Uyum Finansmanı gibi 20 oturum düzenlenecek.

Kırmızı et fiyatlarında artış trendi hızlandı

Kırmızı et, KDV indirimine rağmen son bir aylık dönemde yüzde 30'u aşan oranda zamlandı. Dana etinin kilogram fiyatı 90 liradan 120 liraya yükseldi. Bölgelere, market ve kasaplara göre değişiklik gösteren fiyatlar, şarküterilerde 145 liraya kadar çıkıyor.

Mehmet Hanifi GÜLEL

Kırmızı et fiyatları son bir ayda üç kez zam gördü. Bu dönemde dana etin kilosu yüzde 33 artış la 90 liradan 120 liraya çıktı. Et fiyatı kasap ve marketlerde değişiklik gösteriyor. Bazı marketlerin şarküteri reyonlarında dana etinde 145 liraya kadar etiketler var.

Temel gıda ürünlerinde KDV'nin yüzde 1'e düşürülmesiyle birlikte ilk aşamada et fiyatlarında bir miktar düşüş yaşanmasına rağmen, gelen zamlar KDV indirimini boşa çıkardı.

Fiyat artışlarını DÜNYA gazetesine değerlendiren Türkiye Kasaplar Federasyonu Başkanı Fazlı Yalçındağ, sadece kırmızı ete değil, her şeye zam geldiğine dikkat çekerek, "Fiyatların nereye kadar yükseleceğini bilmiyoruz. Vatandaşın satın alama gücünün de bir sınırı var. Bu sınır aşıldı gibi geliyor bana. Biz asla bir fiyat artışı düşüncesi içinde değiliz. Durum sıkıntılı ve önümüz karanlık" dedi. Yalçındağ, özellikle son dönemde gelen zamlardan sonra fiyatların her hafta yukarı doğru gittiğini söyledi.

Et satılmasa üretici hayvan kesemeyecek

Kasaplar olarak, et satamadıkları noktada yeni ürün alamayacaklarını belirten Yalçındağ, bu durumun besiciyi de etkileyeceğini vurguladı. Sıkıntılı bir süreçten geçildiğini belirten ve yaklaşan Ramazan ayına dikkat çeken Yalçındağ, “Biz sattığımız etin üzerinden kazandığımız parayla geçiniyoruz. Esas alamadığımız noktada biz neyle geçineceğiz. Öyle bir noktaya geldik ki artık büyük çaplı işletmelerin iki dudağının arasındayız. Memlekette küçük üretici diye bir şey kalmadı. 3 bin, 5 bin hayvan sahibi insanlar da istedikleri gibi yapıyorlar. Bu da bizim doğru bulmadığımız bir durum” ifadelerini kullandı.

“18 milyon büyükbaş olsa, bu sorunu konuşmayız”

Türkiye’de 18 milyon büyükbaş hayvanın 2,5 milyon ton et üretimi anlamına geldiğini ifade eden Yalçındağ, şöyle devam etti: “18 milyon büyükbaş hayvanın varlığından söz ediliyor. Öyle olsa, bu durumu yaşamayız. Sayılar tekrar bir kontrol edilmeli. Öyle bir şey de olduğunu düşünmüyorum, yani maalesef sayılar karar mercilerinin önüne doğru gitmiyor.”

Diğer yandan üreticilerin 1 kilo süt sattığı zaman 1,5 kilogram yem alması gerektiğini ifade eden Yalçındağ, “Bugün süt fiyatıyla 800 gram yem alınıyor. Bu noktada et para ediyor, süt para etmediği için hayvanı kestiriliyor. Bu hayvanı kestirdiğinde danayı kim doğuracak? Mevzu, damızlık inekleri ayakta tutmak. Memleketimiz için daha uygun olan, kırmızı et ihtiyacını küçükbaş hayvanlardan sağlamaktır” dedi.

Danada karkas kilogram fiyatının üç ay önce 45 TL iken bugün 85 TL olduğunu aktaran Kanarya Et Grup Yönetim Kurulu Başkanı Burak Şahin, “Kuzu karkas ise 55 TL’den 100 TL’ye yükseldi. Kasap fiyatı kıyma et 65 liradan 130 TL’ye çıktı. Bu dönemde Arap ülkelerine canlı kuzu ihracatı yapılıyor. Oysa şu an sektörde çok büyük sıkıntı var” açıklamasında bulundu.

Ete gelen zam besiciye yaramıyor

Ete gelen 1 liralık artışın besilik dana fiyatını 500 lira artırdığına işaret eden Fazlı Yalçındağ, “Bir takım insanlar bunu hesap edemiyor. Esas problem burada, etin yüksek fiyattan satılması besicinin problemini çözmiyor. Hayvan kestirildiğinde, yerine bir hayvan almak durumda. Bunu 5 bin liraya almak yerine bu sefer 8 bin lira alacak. Yani kısır bir döngünün içerisine giriyoruz” şeklinde konuştu.

Bakan Kirişçi: Rusya ve Ukrayna'ya birçok alternatifimiz bulunuyor

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Rusya-Ukrayna savaşının piyasalara olası etkilerini detaylı bir şekilde çalıştıklarını ve alternatif yol haritalarını oluşturmanın gayreti içinde olduklarını belirterek, "Bu iki ülke ile ticaretimiz lojistik avantajlar nedeniyle yıllar içerisinde artmış olsa da tedarik imkanlarımız bakımından birçok alternatifimiz bulunmaktadır." ifadesini kullandı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ile Tahıl ve Bakliyat İşleme Teknolojileri Depolama ve Analiz Sistemleri Derneği (TABADER) tarafından düzenlenen '2. Uluslararası Tahıl, Bakliyat ve Yem Zirvesi' İstanbul'da başladı.

Zirveye video mesaj gönderen Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, dünyanın küresel salgın, kuraklık, yangın, sel ve Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle son 3 yıldır her zamankinden daha çetin bir ekonomik, sosyal, politik ve iklimsel sınavdan geçtiğini aktardı.

Şubat sonunda başlayan Rusya-Ukrayna savaşının piyasalara olası etkilerini, yansımalarını ve sonuçlarını detaylı bir şekilde çalıştıklarını, alternatif yol haritalarını oluşturmanın gayreti içinde olduklarını belirten Kirişçi, "Bu iki ülke ile ticaretimiz lojistik avantajlar nedeniyle yıllar içerisinde artmış olsa da tedarik imkanlarımız bakımından birçok alternatifimiz bulunmaktadır. Bu nedenle kamuoyunda zaman zaman gıda sıkıntısı olacağı yönündeki spekülatif amaçlı söylemler, gereksiz yere piyasaları tedirgin etmektedir. Ülkemiz üretimi ve stokları dikkate alındığında yeni

hasat dönemine kadar arz yönüyle bir sıkıntı yaşanmayacak şekilde gerekli tüm önlemler alınmış ve alınmaya devam edilmektedir. Nitekim Toprak Mahsulleri Ofisimiz de bir yandan stoklarını takviye ederken diğer yandan da tüketicilerimizin gıdaya uygun fiyatlarla ulaşmasını teminen hububat ve bakliyat satışlarına devam ediyor." şeklinde konuştu.

“Bereketli bir sezon bekliyoruz”

Hasat sezonuna 3 aydan az bir süre kaldığını hatırlatan Bakan Kirişçi, “Halihazırda iklim koşullarının olumlu gittiğini görüyoruz. Bahar aylarında da yeterli yağış alınmasıyla inşallah bereketli bir sezon bekliyoruz.” açıklamasında bulundu.

Türkiye'nin toprağa değer katan çiftçiyi desteklemeye devam edeceğini ve ülke olarak üretmeyi sürdüreceğini vurgulayan Kirişçi, zirveden gelecek döneme yönelik sağlıklı çıktıların elde edileceğini ve önemli bir katma değer oluşturulacağını bildirdi.

Ayçiçeğinde stratejik karar

Cumhurbaşkanı kararıyla 4 il ve 7 bölge daha yağlık ayçiçeği ekimi destekleme kapsamına alındı.

2021 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2022 Yılında Uygulanacak Gübre ve Sertifikalı Tohum Kullanım Desteklerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanı Kararı Resmi Gazete'de yayımlanarak, yürürlüğe girdi.

Buna göre, Türkiye tarım havzaları üretim ve destekleme modeli kapsamında 2021 üretim yılı Çiftçi Kayıt Sistemi kayıtlarına göre buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ürünlerinde bir defaya mahsus dekara 50 lira ek girdi desteği ödenecek.

2022 yılı sertifikalı tohum kullanım desteği, dekara arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf ve çeltiğe 24 lira, aspire 5 lira, nohut ve kanolaya (kolza) 20 lira, susama 4 lira, kuru fasulye, mercimek ve yoncaya 30 lira, patatase 100 lira, fiğ, yem bezelyesi, korunga ve soyaya 22 lira, yer fıstığına 17 lira olarak ödenecek.

Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği, Tarım ve Orman Bakanlığınca yetkilendirilecek yayım ve danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanları ile ziraat odası ve üretici örgütlerinde en fazla 5 tarım danışmanı olmak üzere, istihdam edilen her bir tarım danışmanı için 52 bin lira olacak. Danışmanlık desteği iki eşit dilim halinde ödenecek. 2022 üretim yılı sertifikalı tohum desteği ödemelerine 2022 yılında bütçe imkanları dahilinde başlanacak.

Ayçiçeğinde 4 ilde 7 bölgeye daha destek

Öte yandan, Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamındaki ürünler listesinde yer alan Aydın-Efeler, Aydın-Köşk, Aydın-Sultanhisar, Aydın-Yenipazar, Karabük-Eskipazar, Kütahya-Domaniç ve Sivas- Hafik havzalarında yer

14.03.2022

alan ürünler güncellendi. Değişikle bu bölgelerde diğer ürünlerin yanında yağlık ayçiçeği ekimi de desteklenecek.

Tarımsal yayım ve danışmanlık ile ilgili destek kararı 1 Ocak 2022'den, diğerleri 1 Ocak 2021'den geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi.

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın başlamasıyla bu ülkelerin ana tedarikçileri olduğu ayçiçeği, hububat gibi ürünlerde dünya genelinde fiyat artışları yaşanmıştı.

Hububata 50 liralık ek prim desteği

Rusya Ukrayna savaşının özellikle hububatın iç piyasada arzını olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla bu ürünlerin üretiminin artırılmasına yönelik destek kalemleri yürürlüğe girdi.

Vahit Kirişçi'nin Tarım ve Orman Bakanı olarak atanmasının ardından, tarım sektörüne yönelik ikinci mevzuat değişikliği de hububat üretiminin artırılmasına yönelik tarımsal destek kaleminde oldu.

Rusya Ukrayna savaşının özellikle hububatın iç piyasada arzını olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla bu ürünlerin üretiminin artırılmasına yönelik destek kalemleri yürürlüğe girdi.

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında, 2021 üretim yılı Çiftçi Kayıt Sistemi kayıtlarına göre buğday, arpa, çavdar, mısır, yulaf ve tritikale ürünlerine yönelik bir defaya mahsus 50 liralık ek girdi desteği ödenecek.

Ayrıca 2022 yılı sertifikalı tohum destek miktarları da yeniden belirlendi. Buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf ve çeltik için 16 lira olan destek 24 liraya yükseltildi. Diğer ürünlerin sertifikalı tohum desteğinde değişiklik yapılmadı.

Hafta başında da atıl arazilerin üretime kazandırılmasına yönelik yatırımlara yüzde 75'e kadar hibe desteği verilmesini öngören Cumhurbaşkanı Kararı yürürlüğe girmişti.

Tarıma getirilen ek desteğin ayrıntıları

Bazı ürünlerde çiftçiye ek girdi desteği sağlanırken, sertifikalı tohum desteğinde ise artış öngörülüyor. Yağlık ayçiçeği ekim alanlarının kapsamı da genişletildi.

Ali Ekber YILDIRIM

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bazı ürünlerde çiftçiye ek girdi desteği sağlanırken, sertifikalı tohum desteğinde ise artış öngörülüyor. Ayrıca yağlık ayçiçeği ekim alanlarının kapsamı genişletilerek 4 ilde 7 havza daha destekleme kapsamına alındı.

Resmi Gazete'nin 11 Mart 2022 tarihli sayısında yayınlanan Karar'ın ayrıntıları şöyle:

1- Resmi Gazete'de yayınlanan bu kararda hem 2021 üretim yılında yapılacak desteklerle ilgili hem de 2022 üretim yılı ile ilgili düzenlemeler var. 2021 yılı destekleri 2022 bütçesinden, 2022 yılı destekleri ise büyük oranda 2023 bütçesinden ödenecek.

Girdi desteği 5 üründe dekar başına 50 lira arttı

2- Kararda "Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2021 üretim yılı Çiftçi Kayıt Sistemi kayıtlarına göre buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ürünlerine bir defaya mahsus olmak üzere dekara 50 TL ek girdi desteği ödenir." deniliyor. Sayılan bu 5 üründe çiftçilere dekar başına ilave olarak 50 lira ödenecek.

3- Buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale için 2021 üretim yılında dekar başına 22 lira mazot, 20 lira gübre desteği olmak üzere 42 lira ödenecekti. Buna ilave olarak bir defaya mahsus dekar başına ilave 50 lira destek verilecek. Yani bu 5 üründe çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçiler 2021 ürünü için toplamda dekar başına 92 lira alacaklar.

4- Bu karar Bu hafta gübre ve mazot desteği ödemeleri başladı. Destek dekara 42 lira üzerinden ödeniyor. Daha sonra 50 lira daha ödenerek 92 liraya tamamlanacak.

5- Buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale dışındaki hiçbir ürüne ilave destek yok.

Tohumda destek artışı sadece 6 üründe var

6- Sertifikalı tohum kullanan çiftçilere Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olmak şartıyla dekar başına bir destek ödeniyor. Bu destek, 2021 üretim yılı için arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf, çeltikte dekar başına 16 lira, asperde 5 lira, nohut ve kanolada (kolza) 20 lira, susamda 4 lira, kuru fasulye, mercimek ve yoncada 30 lira, patatesten 100 lira, fiğ, yem bezelyesi, korunga ve soyada 22 lira, yer fıstığında ise 17 lira olarak 2022 bütçesinden ödenecek.

7- Cumhurbaşkanlığının 11 Mart tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan Kararı ile 2022 üretim yılında bu ürünlerden sadece; arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf ve çeltikte sertifikalı tohum kullanım desteği dekar başına 8 lira artışla 24 liraya çıkarılıyor. Diğer ürünlerin desteğinde artış yok. 2022 üretim yılı için sertifikalı tohum kullanım desteği imkanlar ölçüsünde 2022 bütçesinden ödenmeye başlanacak ama büyük olasılıkla 2023 yılı bütçesinden ödenecek.

Tarım danışmanlarına yıllık 6 bin lira ilave destek

8- Aynı karar ile tarımsal yayım ve danışmanlık desteği: Tarım ve Orman Bakanlığınca yetkilendirilerek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanları ile ziraat odası ve üretici örgütlerinde en fazla beş tarım danışmanı olmak üzere istihdam edilen her bir tarım danışmanı için yıllık 46 bin lira olan destek 52 bin liraya çıkarılıyor.

9- Danışmanlık desteği iki eşit dilim halinde ödenecek. Tarımsal yayım ve danışmanlık ödemesi kriterleri, denetleme ve cezaların uygulanması, desteklemenin geri alınması ve desteklemeden yararlanamayacaklar ile tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesinden yararlanacak tarım danışmanı sayısı bütçe miktarlarına göre Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenecek.

Yağlık ayçiçeği üretimine destek alanı genişletildi

10- Cumhurbaşkanlığı Kararı ile daha önce yağlık ayçiçeği ekimi destekleme kapsamında olmayan Aydın-Efeler, Aydın-Köşk, Aydın-Sultanhisar, Aydın-Yenipazar,

Karabük-Eskipazar, Kütahya-Domaniç ve Sivas-Hafik havzaları destekleme kapsamına alındı. Belirtilen havzalarda yağlık ayçiçeği eken çiftçiler, ayçiçeğine verilen desteklerden yararlanacaklar.

Bu destekler yeterli mi?

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile çok sınırlı sayıda üründe girdi desteği ve sertifikalı tohum desteği artırılıyor. Buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikalede 2021 ürünü için dekar başına bir defaya mahsus 50 lira destek ödenecek. Desteğin kapsamı çok dar tutulmuş. Mısır, pamuk, çeltik, nohut, mercimek, ayçiçeği, aspir, kanola, yem bitkileri ve diğer bir çok ürüne destek artışı yok.

Sertifikalı tohumda da yine sadece hububat ürünlerine yani buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ile çeltikte dekar başına 8 liralık bir artış yapılıyor. Bu destek artışı da imkanlar dahilinde bu yıl ödenecek. İmkan olmazsa yani para olmazsa 2023 yılında ödenecek.

Yağlık ayçiçeği desteğinin 4 il ve 7 havzaya yaygınlaştırılması bir destekten çok çiftçiye bir alternatif sunmak olarak değerlendirilebilir. Çünkü bu illerde çiftçi ayçiçeği yerine buğday ekse yeni düzenleme ile daha fazla para kazanabilir.

Çiftçiye üretim yapmasını sağlayacak destek verilmeli

En önemlisi artış öngörülen destekler alan bazlı olarak verilen destekler. Yani doğrudan üreticiye değil, tapu sahibine verilen desteklerdir. Üreticinin desteklenmesi gerekiyor. Ayrıca mazot, gübre gibi fiyatı her gün artan girdilerde çiftçiye girdi bazında destek sağlanmalı. Litresi 23 lirayı bulan mazotta çiftçiye ucuz mazot sağlanmalı. Gübrede doğrudan destek sağlanmalı.

Açıklanan her destek elbette önemlidir. Ancak, çiftçiyi üretime yönlendirecek, çiftçiye üretim yaptıracak destekler değil. Ülkenin kıt kaynaklarını en verimli şekilde değerlendirmek, üretimi artıracak, çiftçiye para kazandıracak desteklerin olması gerekir.

Ayçiçek ekim alanlarının kapsamı genişletildi

Resmi Gazete’de yayımlanan kararla çiftçiye 5 üründe dekar başına verilen destek 50 lira artırıldı. Ayrıca yağlık ayçiçeği ekim alanlarının kapsamı genişletilerek 4 ilde 7 havza daha destekleme kapsamına alındı.

Ali Ekber YILDIRIM

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bazı ürünlerde çiftçiye ek girdi desteği sağlanırken, sertifikalı tohum desteğinde ise artış öngörülüyor. Ayrıca yağlık ayçiçeği ekim alanlarının kapsamı genişletilerek 4 ilde 7 havza daha destekleme kapsamına alındı. Resmi Gazete’nin 11 Mart 2022 tarihli sayısında yayınlanan Karar’ın ayrıntıları şöyle:

1- Resmi Gazete’de yayınlanan bu kararda hem 2021 üretim yılında yapılacak desteklerle ilgili hem de 2022 üretim yılı ile ilgili düzenlemeler var. 2021 yılı destekleri 2022 bütçesinden, 2022 yılı destekleri ise büyük oranda 2023 bütçesinden ödenecek.

GİRDİ DESTEĞİ 5 ÜRÜNDE DEKAR BAŞINA 50 LİRA ARTTI

2- Kararda “Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2021 üretim yılı Çiftçi Kayıt Sistemi kayıtlarına göre buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ürünlerine bir defaya mahsus olmak üzere dekara 50 TL ek girdi desteği ödenir.” deniliyor. Sayılan bu 5 üründe çiftçilere dekar başına ilave olarak 50 lira ödenecek.

3- Buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale için 2021 üretim yılında dekar başına 22 lira mazot, 20 lira gübre desteği olmak üzere 42 lira ödenecekti. Buna ilave olarak bir

defaya mahsus dekar başına ilave 50 lira destek verilecek. Yani bu 5 üründe çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçiler 2021 ürünü için toplamda dekar başına 92 lira alacaklar.

4- Bu karar Bu hafta gübre ve mazot desteği ödemeleri başladı. Destek dekara 42 lira üzerinden ödeniyor. Daha sonra 50 lira daha ödenerek 92 liraya tamamlanacak.

5- Buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale dışındaki hiçbir ürüne ilave destek yok.

TOHUMDA DESTEK ARTIŞI SADECE 6 ÜRÜNDE VAR

6- Sertifikalı tohum kullanan çiftçilere Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olmak şartıyla dekar başına bir destek ödeniyor. Bu destek, 2021 üretim yılı için arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf, çeltikte dekar başına 16 lira, asperde 5 lira, nohut ve kanolada (kolza) 20 lira, susamda 4 lira, kuru fasulye, mercimek ve yoncada 30 lira, patatesten 100 lira, fiğ, yem bezelyesi, korunga ve soyada 22 lira, yer fıstığında ise 17 lira olarak 2022 bütçesinden ödenecek.

7- Cumhurbaşkanlığının 11 Mart tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan Kararı ile 2022 üretim yılında bu ürünlerden sadece; arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf ve çeltikte sertifikalı tohum kullanım desteği dekar başına 8 lira artışla 24 liraya çıkarılıyor. Diğer ürünlerin desteğinde artış yok. 2022 üretim yılı için sertifikalı tohum kullanım desteği imkanlar ölçüsünde 2022 bütçesinden ödenmeye başlanacak ama büyük olasılıkla 2023 yılı bütçesinden ödenecek.

TARIM DANIŞMANLARINA YILLIK 6 BİN LİRA İLAVE DESTEK

8- Aynı karar ile tarımsal yayım ve danışmanlık desteği: Tarım ve Orman Bakanlığınca yetkilendirilerek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanları ile ziraat odası ve üretici örgütlerinde en fazla beş tarım danışmanı olmak üzere istihdam edilen her bir tarım danışmanı için yıllık 46 bin lira olan destek 52 bin liraya çıkarılıyor.

9- Danışmanlık desteği iki eşit dilim halinde ödenecek. Tarımsal yayım ve danışmanlık ödemesi kriterleri, denetleme ve cezaların uygulanması, desteklemenin geri alınması ve desteklemeden yararlanamayacaklar ile tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesinden yararlanacak tarım danışmanı sayısı bütçe miktarlarına göre Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenecek.

YAĞLIK AYÇİÇEĞİ ÜRETİMİNE DESTEK ALANI GENİŞLETİLDİ

10- Cumhurbaşkanlığı Kararı ile daha önce yağlık ayçiçeği ekimi destekleme kapsamında olmayan Aydın-Efeler, Aydın-Köşk, Aydın-Sultanhisar, Aydın-Yenipazar, Karabük-Eskipazar, Kütahya-Domaniç ve Sivas-Hafik havzaları destekleme kapsamına alındı. Belirtilen havzalarda yağlık ayçiçeği eken çiftçiler, ayçiçeğine verilen desteklerden yararlanacaklar.

Bu destekler yeterli mi?

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile çok sınırlı sayıda üründe girdi desteği ve sertifikalı tohum desteği artırılıyor. Buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikalede 2021 ürünü için dekar başına bir defaya mahsus 50 lira destek ödenecek. Desteğin kapsamı çok dar tutulmuş. Mısır, pamuk, çeltik, nohut, mercimek, ayçiçeği, aspir, kanola, yem bitkileri ve diğer bir çok ürüne destek artışı yok. Sertifikalı tohumda da yine sadece hububat ürünlerine yani buğday, arpa, çavdar, yulaf ve tritikale ile çeltikte dekar başına 8 liralık bir artış yapılıyor. Bu destek artışı da imkanlar dahilinde bu yıl ödenecek. İmkan olmazsa yani para olmazsa 2023 yılında ödenecek.

Yağlık ayçiçeği desteğinin 4 il ve 7 havzaya yaygınlaştırılması bir destekten çok çiftçiye bir alternatif sunmak olarak değerlendirilebilir. Çünkü bu illerde çiftçi ayçiçeği yerine buğday ekse yeni düzenleme ile daha fazla para kazanabilir.

Çiftçiye üretim yapmasını sağlayacak destek verilmeli

En önemlisi artış öngörülen destekler alan bazlı olarak verilen destekler. Yani doğrudan üreticiye değil, tapu sahibine verilen desteklerdir. Üreticinin desteklenmesi gerekiyor. Ayrıca mazot, gübre gibi fiyatı her gün artan girdilerde çiftçiye girdi bazında destek sağlanmalı. Litresi 23 lirayı bulan mazotta çiftçiye ucuz mazot sağlanmalı. Gübrede doğrudan destek sağlanmalı.

Açıklanan her destek elbette önemlidir. Ancak, çiftçiyi üretime yönlendirecek, çiftçiye üretim yaptıracak destekler değil. Ülkenin kıt kaynaklarını en verimli şekilde değerlendirmek, üretimi artıracak, çiftçiye para kazandıracak desteklerin olması gerekir.

Cezayir'den yağ, şeker ve buğdaya ihracat yasağı

Cezayir'de Cumhurbaşkanı Abdulmecid Tebbun'un talimatıyla yağ, şeker ve buğday ürünlerine ihracat yasağı getirildi.

Rusya'nın Ukrayna'ya askeri müdahalesi ülkeleri gıda ihracatını kısıtlama yönüne sevk ediyor. Son olarak Cezayir'de yağ, şeker ve buğday ürünlerine ihracat yasağı getirildi.

Konuya ilişkin Cezayir Cumhurbaşkanlığı'ndan yapılan açıklamada, Cumhurbaşkanı Abdulmecid Tebbun'un gıda tüketim ürünlerinin ihracatına dair talimat verdiği belirtildi.

Tebbun'un yağ, şeker, buğday ve türevleri gibi gıda ürünlerine ihracat yasağı talimatı verdiği aktarılan açıklamada, Adalet Bakanı'nın da yerli olarak üretilmeyen söz konusu maddelerin ihracatını suç gören bir yasa taslağını oluşturmakla görevlendirildiği kaydedildi.

Açıklamada, devletin stratejik stoklarının tedarikçisi çiftçilere yönelik birtakım teşviklere işaret edildi.

Cezayir Tarım Bakanı Abdulhafız Heni, birkaç gün önce Rusya-Ukrayna krizi sebebiyle tahıl ürünlerinde olabilecek endişeler üzerine ülkesindeki tahıl stoklarının 2022 yılının sonuna kadar yeterli olduğunu ifade etmişti.

Yaklaşık 1,3 milyon ton buğday üretimine sahip Cezayir'in, yıllık 9-12 milyon ton buğday tükettiği belirtiliyor.

FAO'dan gıda fiyatı uyarısı

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Ukrayna'daki savaş nedeniyle ortaya çıkacak arz açığıyla uluslararası gıda ve yem fiyatlarının yüzde 8 ile yüzde 20 arasında artabileceğini bildirdi.

FAO'dan gıda ve yem fiyatları uyarısı geldi. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Rusya ve Ukrayna'nın küresel tarım için önemine ve iki ülke arasında devam eden savaşın tarım ürünleri pazarına etkisine ilişkin bir ön değerlendirme raporu yayınladı. Raporda, dünyanın en önemli tahıl ihracatçılarından biri olan Ukrayna'nın uzun süreli bir çatışmada tahıl mahsullerinin hasat edip edemeyeceğinin belirsiz olduğunu bildirdi.

Rusya'nın ihracatının uluslararası yaptırımlarla kesintiye uğrayabileceğine yer verilen raporda, "İlk değerlendirme, Ukrayna'da kışlık hububat, mısır ve ayçiçeği yetiştirmek için kullanılan tarlaların yüzde 20 ile yüzde 30'unun 2022/23 sezonunda ekilmeyeceğini veya hasat edilmeyeceğini gösteriyor" denildi.

FAO raporunda tarımda enerji risklerine yer verilerek, Rusya'nın aynı zamanda küresel enerji pazarında da önemli bir tedarikçi olduğu ve özellikle gelişmiş ülkelerde yüksek enerji yoğun bir sektör olan tarım, çatışmaya nedeniyle enerji fiyatlarındaki keskin artıştan kaçınılmaz olarak etkilenecektir" değerlendirilmesinde bulunuldu.

Yetersiz beslenen insan sayısı artacak

Ukrayna'daki savaş nedeniyle ortaya çıkacak arz açığıyla uluslararası gıda ve yem fiyatlarının yüzde 8 ile yüzde 20 arasında artabileceğinin vurgulandığı raporda, bunun da dünyada yetersiz beslenen insan sayısını artıracağına işaret edildi.

Raporda, Rusya'nın ve Ukrayna'nın dünyanın en önemli tarımsal emtia üreticileri arasında yer aldığı ifade edilerek, bu ülkelerin dünya arpa arzının yüzde 19'unu, buğdayın yüzde 14'ünü ve mısırın yüzde 4'ünü sağlayarak küresel tahıl ihracatının üçte birinden fazlasını gerçekleştirdiklerine yer verildi.

FAO, Rusya'nın geniş enerji kaynaklarının avantajıyla gübre ihracatında da dünyada ilk sırada yer aldığını da belirtti.

Afrika'da tarım masallarıyla sorun çözülmez

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, çiçeği burnunda Tarım Bakanı Vahit Kirişçi'nin tarımda yaşanan sorunların çözüm yolu olarak Afrika'daki bakir tarım alanlarını göstererek, "Buralarda üretim yapacağız" şeklinde açıklama yapmasını eleştirdi.

"Afrika masalı" olarak nitelendirdiği projenin aslında 2014 yılından bu yana konuşulduğunu anımsatan Gürer, "Kendisinden önceki bakanlar soru önergemize verdiği yanıtlarda, Afrika'daki iç karışıklıklar nedeniyle projenin hayata geçmediği belirttiler. Yeni bakan eskileri bir araştırıp inceleyseydi, böyle bir gaflete düşmezdi" dedi.

Türkiye'de tarımdaki sorunların çözüm yerinin Afrika değil bizim kendi topraklarımız olduğunu belirten Gürer, "Bu ülkenin her yerinde ayçiçeği, arpa, buğday yetişir. Sen gel kendi ülkendeki çiftçiye destek ver. Afrika masalı 2014'den beri anlatılıyor. Girdi maliyetleri düşerse, bu ülkede tarımsal sorun kalmaz" diye konuştu.

Gürer, açıklamalarını şöyle sürdürdü:

"Çiftçinin sorunlarına çözüm bulmak yerine onlara akıl veren Bakan, girdi maliyetlerinden bihabermiş gibi fikir üretiyor, sonra da diyor ki, 'Afrika'da bakir topraklar var, orada tarım yapacağız'. Bu düşünce zaten 2014 yılından bu yana var. Sudan ile 2014 yılında Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün protokolü var. Ancak bu ülkelerde yaşanan iç karışıklık nedeniyle bu uygulama hayata geçirilmedi. Kendisinden önceki Tarım Bakanları ve Dış İşleri Bakanı soru önergelerimize verdikleri yanıtlarda, bölgede henüz böyle bir çalışma yapılmadığını belirtiyorlar. Heyetler olarak yapılan ziyaretlerden öte bir sonuç yok. "

GÜBRE FİYATLARINDAKİ ARTIŞ DURDURULMUYOR

“Afrika’da bakir topraklar var, orada tarım yapacağız” diyen Bakan Kirişçi’ye öneride bulunan Gürer, “Esas bakir topraklar ülkemizde var. Ülkemizdeki tarımı destekleyecek çalışmalar yapın. Gübre fiyatları aldı başını gidiyor. Geçen yıl 1100 lira olan amonyum sülfat 7 bin 800 liraya çıktı. 1160 lira olan CAN gübre 7 bin 200 lira oldu. 1860 liradan satılan ÜRE gübre 13 bin liraya çıktı. 2 bin 140 liralık 20*20 gübre 8 bin 500 lira oldu. Gübrede son haftalarda yapılan indirim ise bindirime dönüştü. Çiftçi gübre almakta zorlanıyor. Çiftçiye ‘ekin’ demekle bu işler olmuyor. Onların sorunlarını çözmek gerek. Gidip Afrika’da tarım yapacağına çiftçinin girdi maliyetlerini düşürmeye gayret et. Afrika’da tarım yapılacak masalıyla bu sorunlar çözülmez” diye konuştu.

Devletten yardım alan kişi sayısı 11 milyonu geçti

Devlet yardımı alan yoksul hanelerde yaşayanların sayısı da 11 milyon 370 bin kişi olarak hesaplandı.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın internet sitesinde yayınladığı rapora göre, bakanlık 2020 yılında devlet yardımına muhtaç olan ve 1 milyon 154 bin hanede yaşayan 4 milyon 415 bin kişiye yardımda bulundu. Gıda ve giyim başta olmak üzere temel ihtiyaçları karşılanan hane sayısı bir yıl sonra ikiye katlanarak 2 milyon 830 bine yükseldi. Devlet yardımı alan yoksul hanelerde yaşayanların sayısı da 11 milyon 370 bin kişi olarak hesaplandı.

Sözcü'den Deniz Ayhan'ın haberine göre, sosyal yardımlar için bütçeden 2020 yılında 69 milyar lira çıkarken, bu rakam 2021'de yaşanan yoksul patlaması nedeniyle 97,8 milyar liraya yükseldi. Hanelere yapılan ortalama yardımın tutarı ise 2020 yılı için 572 lira olurken, yararlanan sayısı artınca tutar da 2021'de 552 liraya geriledi.

ESKİ, BAKIMSIZ VE SAĞLIKSIZ EVLERDE YAşAMAK ZORUNDA KALAN 30 BİN 363 HANE VAR

Raporda yer alan detaylarda ise en alt kademedeki yoksulluğun boyutu ortaya çıktı. Buna göre geçen yıl oturulamayacak derecede eski, bakımsız ve sağlıksız evlerde yaşamak zorunda kalan 30 bin 363 hane tespit edildi. Burada yaşayanlara 119,6

milyon liralık yardım yapıldı. Oysa 2020 yılında aynı durumdaki 23 bin 498 haneye 88,4 milyon lira yardım yapılmıştı.

YOKSUL ÖĞRENCİ SAYISI BİR YILDA TAM 90 BİN KİŞİ ARTTI

Geçen yıl, ilk ve ortaöğretimde okuyan 132 bin çocuğa da kırtasiye, önlük ve çanta gibi temel okul yardımında bulunuldu. Oysa bir yıl önce aynı yardımdan sadece 42 bin öğrenci yararlanmıştı. Yoksul öğrenci sayısı bir yılda tam 90 bin kişi arttı.

Aile Bakanlığı, 2021'de bakımını sağlayamadıkları 141 bin çocuk için ise ailelerine 1 milyar 959 milyon liralık destek sağladı. Aynı yardımdan 2020'de 129 bin çocuk yararlanmıştı.

Seçim barajının düşürülmesine ilişkin teklif Meclis'e sunulacak

Seçim barajının düşürülmesini de içeren Milletvekili Seçimi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bugün TBMM Başkanlığı'na sunulacak.

ANKARA (DÜNYA)

AK Parti ve MHP'nin uzun süredir üzerinde çalıştığı seçim barajının düşürülmesini de içeren Milletvekili Seçimi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bugün TBMM Başkanlığı'na sunulacak.

Milletvekili Seçimi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, AK Parti Siyasi ve Hukuki İşlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Hayati Yazıcı ile MHP Hukuk ve Seçim İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız tarafından Meclis Başkanlığına sunulacak.

AK Parti ve MHP'nin ortak imzayla Meclise sunması beklenen yasa teklifine ilişkin olarak AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Yazıcı ile MHP Genel Başkan Yardımcısı Yıldız, saat 11.00'de TBMM'de basın toplantısı düzenleyerek, teklifinin detaylarını aıklayacaklar. Yasa teklifinin yürürlük ve yürütme dışında 15 maddeden oluşması bekleniyor.

Türkiye'den ABD'ye ziyaret: Ekonomik ilişkiler görüşülecek

Türkiye'den üst düzey yetkililer, parlamento üyeleri ve iş insanlarından oluşan bir heyet, çeşitli temaslarda bulunmak üzere 14-18 Mart 2022'de ABD'ye gidecek.

Türkiye ile ABD arasındaki 100 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefi çerçevesinde, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) koordinasyonunda, ABD'de Ticari Diplomasi Etkinlikleri düzenlenecek.

Türkiye'den üst düzey yetkililer, parlamento üyeleri ve iş insanlarından oluşan bir heyet, çeşitli temaslarda bulunmak üzere 14-18 Mart 2022'de ABD'ye gidecek.

Heyet, Washington ve New York'ta, ticari diplomasi ve ikili ekonomik ilişkiler konusunda görüşmeler gerçekleştirecek.

Türkiye-ABD ilişkileri, ekonomik iş birliğinde yeni ufuklar ve potansiyel ekonomik iş birliği alanlarının görüşüleceği ziyaret programına, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Ahmet Burak Dağlıoğlu, Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı ve Ekonomi Politikaları Kurulu Üyesi Cemil Ertem ve TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı, AK Parti Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın yanı sıra TİM Başkan Vekili Başaran Bayrak, TİM Marka Konseyi Başkan Yardımcısı Süleyman Orakçioğlu, TOBB Başkan Yardımcısı Ayhan Zeytinoğlu ve iş insanları katılacak.

Heyet, Türk ve Amerikalı iş insanları ile görüşmeler yapacak, ABD Dışışleri ve Ticaret Bakanlıkları ile Birleşik Devletler Ticaret Odasını ziyaret edecek.

Atlantic Council düşünce kuruluşunda da ABD ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin artırılması konusunda görüşmelerde bulunacak heyet, Amerikalı ve uluslararası basın mensuplarıyla da bir araya gelecek.

Program çerçevesinde, transatlantik ihracatında Türkiye'nin rolünün artırılmasına yönelik paneller ve ticari diplomasi çalıştayları da düzenlenecek. New York'taki Türkevi'nde, "Refah için Güç Birliğı: Türkiye-Amerika İlişkileri" ve "Türkiye ve Amerika'nın Yeni Ufuklara Yönelik Girişimleri: 100 Milyar Dolarlık Ticaret Hedefi" başlıklı paneller yapılacak.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve TİM tarafından ortak düzenlenen ve dört gün sürecek programın, Türkiye ve ABD arasındaki ticari ilişkilerin dinamiklerine olumlu katkı sağlaması bekleniyor.

Rusya ve Ukrayna ateşkes için bugün bir kez daha görüşecek

Rusya'nın Polonya sınırına yakın bir üsse saldırmasına ve Ukrayna'nın diğer kesimlerinde çatışmaların şiddetlenmesine rağmen, Ukraynalı ve Rus müzakereciler yeni bir görüşme turuna hazırlanıyorlar. Görüşmenin bugün Kiev saatiyle 10.30'da gerçekleşeceği belirtildi. Son açıklamalarsa, görüşmelerden olumlu bir sonuç elde edilebileceğine dair umutları artırdı.

Rusya'nın Ukrayna işgalinde 19. güne girilirken iki ülke bugün ateşkes için dördüncü defa masaya oturacak.

Reuters haber ajansının “son dakika gelişmesi” ibaresiyle servis ettiği haberde, Ukraynalı yetkililer görüşmenin detaylarını paylaştı. Yapılan açıklamada, görüşmenin video konferans şeklinde gerçekleşeceği belirtildi. Ukrayna İçişleri Bakanı'nın danışmanı Anton Geraşenko, görüşmenin Kiev saatiyle 10.30'da (Türkiye saatiyle 11.30'da) başlayacağını söyledi.

Rusya ve Ukrayna'dan son günlerde gelen “olumlu” açıklamalar, yeni turdan barış yolunda adım atılmasına yönelik umudu artırdı. Rusya heyetinden Leonid Slutskiy, görüşmelerde önemli bir ilerleme kaydedildiğini belirtirken, Ukrayna Devlet Başkanlığı danışmanı Mykhailo Podolyak da “Rusya yapıcı bir şekilde konuşmaya başladı. Birkaç gün içinde bazı sonuçlar elde edeceğimizi düşünüyorum” dedi.

ZELENSKİY, PUTİN'LE GÖRÜŞMEK İSTİYOR

İki taraftan yetkililer, görüşmelerde olumlu bir sonuca ulaşılabilceğinin sinyalinı verirken Ukrayna tarafı "Rusya'nın ultiमतomlarını kabul etmeyeceğini" ifade ediyor.

Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy son açıklamasında Rusya lideri Vladimir Putin'le bir araya gelmek istediğini açıkladı. Ukrayna heyetinin bu görüşmeyi ayarlamak için elinden geleni yaptığını kaydeden Zelenskiy, "Bu zor bir yol ama gerekli" dedi.

Putin de daha önce ikili görüşmelerde "pozitif bir ivme" kaydedildiğini söylemişti. ABD Dışışleri Bakan Yardımcısı Wendy Sherman da, Rusya'dan ateşkes görüşmelerinde sonuca ulaşma konusunda istekli olduğuna dair sinyaller geldiğini kaydetmişti.

Kremlin sözcüsü Dimitri Peskov, önceki hafta yaptığı açıklamada Ukrayna tarafının Rusya'nın şartlarını kabul etmesi halinde ülkedeki askeri operasyona son vereceklerini söylemişti. Peskov bu şartları "Kırım'ın Rus toprağı olarak tanınması ve Rusya yanlısı Donetsk ile Luhansk'ın bağımsızlığının kabul edilmesi" olarak sıralamıştı.

Daha önce Rus ve Ukraynalı heyetlerin Belarus'ta düzenlediğı üç tur görüşmeden kalıcı ateşkese yönelik somut bir karar çıkmamış, sivillerin tahliye edilmesi için insani koridorlar açılması için anlaşma sağlanmıştı.

ANTALYA'DAN SONUÇ ÇIKMAMIŞTI

Geçen hafta içinde uluslararası kamuoyunun gözü Antalya'daydı... Savaşın başladığı günden beri en üst düzey görüşme Antalya'da Türkiye'nin arabuluculuğıyla gerçekleşirken Rusya Dışışleri Bakanı Sergey Lavrov ile Ukraynalı mevkidaşı Dimitro Kuleba masaya oturmuştu.

Görüşmeden bir sonuç çıkmamış ama taraflar yeni görüşmelere açık olduklarının sinyalinı vermişti.

Bakan Koca haftalık vaka haritasını açıkladı: Ankara zirvede

Sağlık Bakanı Koca, illere göre haftalık Kovid-19 vaka sayısı haritasını paylaştı. Vaka yoğunluğunda Ankara'nın zirvede olduğu görüldü.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, 26 Şubat-4 Mart tarihleri arasında görülen Kovid-19 vaka sayısını sosyal medya hesabı Twitter'dan paylaştı. Buna göre, her 100 bin kişide görülen vaka sayısı İstanbul'da 522,38, Ankara'da 916,03, İzmir'de 456,19 oldu.

Ankara'nın "İklim Zirvesi"ne bak...

Maruf Buzcugil

14 Mart 2022 Pazartesi

Türkiye'de yıllardır süren, sürdürülmek istenen kutuplaşma, kutuplaştırma iklimine inat Ankara'da, ticaret ve sanayi önderleri, özel sektör kuruluşları, büyük şehir belediyesi, sivil toplum kuruluşları **Ankara Kent Konseyi**'nde vücut bulan "**birlikte düşünme ve birlikte kaygılanma**" duruşu sergiliyor. Bir süredir meselesi Ankara olanların her türlü siyasi önyargıdan uzak siyaset üstü tutumunu sizlere aktarmaya çalışıyorum. Siyasi kavgaların, gerginliğin, iktidar mücadelesinin, bürokratik açmazların, ekonomik kararların ilk belirdiği yer olan Ankara, özellikle iklim değişikliği sorununa yaklaşımıyla dünyaya ve Türkiye'nin öteki kentlerine örnek oluyor.

Uluslararası Eko İklim Zirvesi 30-31 Mart'ta ATO Congressium'da

Glasgow'daki **BM** İklim zirvesinde **Gölbaşı Sevgi Çiçeği** ile dünyaya mesaj veren Başkent, şimdi **Ankara Ticaret Odası (ATO)** öncülüğünde ve **Ankara Kent Konseyi**'nin geniş kapsayıcılığında **30-31 Mart**'ta gerçekleşecek **Eko İklim Zirvesi**'ne hazırlanıyor. Zirve öncesi, **ATO Başkanı Gürsel Baran**, **ATO Meclis Başkanı Mustafa Deryal**, **Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir**, **Ankara Ticaret Borsası (ATB) Başkanı ve TOBB Başkan vekili Faik Yavuz**, **Ankara Kent Konseyi Başkanı ve ATO Başkan vekili Halil İbrahim Yılmaz**, çok sık görmeye alışık olmadığımız bu birlikteliği, ekonomi muhabirlerinin ve kameraların önünde kayda geçirdiler. **ATO** kökenli **TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu** da zirveye katılacak. Üretimine **TOBB**'un da destek verdiği Türkiye'nin ilk yerli elektrikli arabası **TOGG** da zirvede sergilenecek.

Mansur Yavaş'tan zirveye güçlü destek

Ankara Kent Konseyi ile uyum içinde çalışan **Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş** da yayımladığı mesajla zirvede etkin şekilde yer alacaklarını duyurdu. **Yavaş**, "Kentimizin ve kentlimizin geleceği için düzenlenen Eko İklim Zirvesi 6 milyon Ankaralıyı, ulusal ve uluslararası karar alıcılar ile birlikte aynı amaç etrafında sevgi ile buluşturuyor" dedi. **Mansur Yavaş**, Ankaralılara "Çünkü biliyoruz; bugün

atacağımız adımlar ve alacağımız önlemlerle, geleceğe yaşanabilir bir nefes bırakmak mümkün” mesajını verdi.

Dünyanın ilk iklim fuarı

Eko İklim Zirvesi kapsamında düzenlenecek İklim Fuarı bu alanda dünyanın ilk fuarı özelliğini taşıyor. Dünyanın ilk iklim değişikliği fuarı özelliği taşıyan Eko İklim’e girişler (kablo dahil) elektronik atıklarla gerçekleştirilecek ve TÜBİSAD atıkların dönüşümünden sağlanacak geliri öğrencilere burs olarak verecek. Uluslararası katılımın da yoğun olacağı zirvede 20 oturumda 150 katılımcı yer alacak.

DÜNYA Gazetesi Eko İklim Zirvesi’nde

Gazetemiz de zirvede yöneticilerinin ve yazarlarının, yöneteceği, katılacağı, oturumlarla yer alacak. Zirve’nin ilk gününde **DÜNYA Gazetesi üst yöneticisi Hakan Güldağ**’ın yöneteceği oturumda **Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran, Fransa Büyükelçisi Hervé Magro**, yazarımız **TOBB-ETÜ öğretim üyesi, TEPAV Başkanı Prof.Dr.Güven Sak**, gazetemizin sürdürülebilir **DÜNYA** sayfaları editörü **Didem Eryar Ünlü**, yeşil dönüşümün ekonomik etkilerini ele alacaklar. İkinci gün yayın kurulu başkanı **Şeref Oğuz**’un yöneteceği oturuma **Ankara, İstanbul, İzmir** ticaret odası başkanları katılacak.

Türkiye Rusya’nın yaptığıı deneyebilir mi?

Başlık size Rusya’nın 2014’de Kırım’ı ilhakını, günümüzdeki Ukrayna saldırılarını çağrıştıracaktır ama benim dikkatinizi çekmek istediğim konu, Rusya’nın ekonomik yaptırımlara karşı gerçekleştirdiği zorunlu tarımsal atılım. Rusya’nın saldırgan tutumu bugün olduğu gibi 2014’de de Kırım’ı ilhak ettiğinde de ekonomik yaptırımlarla cezalandırılmıştı. ABD, AB ve batılı ülkelerin yaptırımlarına karşılık Rusya da bu ülkelerden tarım ve gıda ithalatını durdurmuş, tarımda kendi kendine yeterli üretime yönelik uzun vadeli bir tarım politikası oluşturdu. Rusya şimdi 7 yıl önce yöneldiği politikanın olumlu sonuçlarını alıyor.

Türkiye Yem Sanayicileri Birliği’nin (Türkiyembir) raporuna göre, Rusya, 2020 yılında 29,7 milyar dolarlık tarımsal ithalata karşılık 30,5 milyar dolarlık ihracat ile tarım ürünlerinde, Sovyetler Birliği’nin dağılmasından beri ilk kez net ihracatçı konuma geçmiş. Hayvancılıktan sera yatırımlarına kadar stratejik yeni yatırımlara yönelmiş. En büyük müşterisi olduğu Antalya’daki seracılara nazire yaparcasına örtü altı tarımı ve seracılığı geliştirmiş. Rusya’nın toplam modern sera alanı 2016 yılından bu yana 1,5 kattan fazla artarak 2021 itibarıyla 32 bin dekarla ulaşmıştır, örtü altı sebze üretimi son 6 yılda yüzde 80’den fazla artmış. Yakın bir zamana kadar et ve süt ürünlerinde ithalatçı konumda iken, geçtiğimiz yıl et ve süt ürünleri ihracatını %30 artırarak 1,5 milyar dolara çıkarmış.

“Tarım ülkesi Türkiye de artık potansiyelini harekete geçirip bir zamanlar olduğu gibi tarım ve gıdada kendine yeterli bir ülke hedefine yönelebilir mi?” Bu soruyu sürekli sormamızda ve düşünmemizde yarar var.

TÜRKİYE’NİN İTHAL ETTİĞİ BAZI TARIM ÜRÜNLERİ (TON) RUSYA VE UKRAYNA’NIN PAYI 2021

	Diğer Ülkeler	Ukrayna	Rusya	Toplam	Ukrayna’nın Payı %	Rusya’nın Payı %	Ukrayna-Rusya Toplam Payı %
Buğday	1.090.653	1.410.769	5.637.320	8.138.742	17	69	87
Mısır	418.675	742.618	936.752	2.098.045	35	45	80
Arpa	381.629	762.439	964.378	2.108.446	36	46	82
Kepekler	207.175	477.978	1.017.729	1.702.882	28	60	88
Soya Fasulyesi	2.280.538	343.536	6.943	2.631.017	13	0	13
Ayçiçek Tohumu	654.455	58.253	25.938	738.646	8	4	11
Rep/Kolza Tohumu	13.896	0	1.254	15.150	0	8	8
Küspeler	839.829	286.506	509.166	1.635.501	18	31	49
Mısır Yan Ürünleri	100.091	68.692	6.834	175.617	39	4	43
Ham Yağ	64.116	51.002	726.534	841.652	6	86	92
Toplam	6.051.057	4.201.793	9.832.848	20.085.698	21	49	70

Kaynak: TÜRKİYEMİR

6 muhalefet liderinin 27 Mart toplantısı

Millet ittifakı etrafında kümelenmeye başlayan partilerin sessiz ve derin hareketi sürüyor. **“Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem”** mutabakat metnine 28 Şubat tarihinde kameralar önünde imza atan **CHP, İYİ Parti, DP, DEVA Partisi, Gelecek Partisi, Saadet Partisi** liderleri 27 Mart Pazar günü 19.30’da akşam yemeğinde yeniden bir araya geliyor. İlk kez **CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun** davetiyle 12 Şubat’ta bir araya gelen liderler Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem mutabakatına son şeklini vermişlerdi. Edindiğimiz bilgiye göre, 27 Mart’ta **DEVA Partisi lideri Ali Babacan’ın** ev sahipliğinde gerçekleşecek ikinci buluşmada **“geçiş dönemi yol haritası”** ele alınacak.

Bu perşembe başka perşembe olabilir mi?

Alaattin AKTAŞ

14 Mart 2022 Pazartesi

✓ **Geldi çattı bir PPK toplantısı daha... Bu kez politika değişikliğine gidileceği ve faizin artırılacağı iddiası gündemde.**

✓ **Erdoğan faizin artırılmasına onay verse bile hangi orandaki artış ne işe yarar ki?**

✓ **Şu aşamada ne birkaç puanlık artış sorunları hafifletir, ne de çok yüklü bir artış yapılabilir. Kaldı ki yüklü artış da mevcut koşullarda büyük sorunlara yol açar.**

Para Politikası Kurulu her ayın üçüncü ya da dördüncü perşembesinde toplanıyor. Bu ayın toplantısı da önümüzdeki perşembe günü, yani 17 Mart'ta yapılacak.

Bu toplantıya biraz fazla anlam yüklendi gibi. Geçen yıl eylülde başlatılan ve dört toplantıda beş puanı bulan indirimle politika faizi yüzde 19'da yüzde 14'e çekilmiş; bu yılın ilk iki ayındaki toplantılarda ise faiz sabit bırakılmıştı.

Maliye Bakanı Nebati aralıkta gerçekleştirilen son indirimin ardından **“Yılın ilk üç ayını görmek gerekir”** diyerek bu aylarda faizin sabit tutulacağını işaretini çok önce vermişti. İlk iki ay söylendiği ve piyasaların da tahmin ettiği gibi geçti.

Şimdi mart toplantısı öncesinde bir iddia atıldı ortaya...

Merkez Bankası'nın faiz artırımına gideceği iddiası...

Hatta oran tahmini bile yapılmaya başlandı...

Ama ifade edilen bazı oranları öyle yorumlayanlar çıktı ki **“Merkez Bankası faiziyle ilgilenen birilerinin finansal okuryazarlığı böyle olabilir miymiş”** diye sormadan

edemedik. Merkez Bankası'nın politika faizini 250 baz puan artıracığı dile getirilince şöyle bir yorum yapıldığını hayretle izledik:

“Merkez Bankası'nın yüzde 14 olan faizi yüzde 250'ye çıkarması beklenemez!”

Tahmin edilen artış ile ulaşılabilecek düzey “biraz” karışmış belli ki...

Aslında biz niye baz puan kavramını kullanıyoruz, bunu da düşünmek gerek.

Bizim için baz puan kavramı biraz anlamsız kalıyor doğrusu. Baz puan, faizin 0.25 ya da 0.50 puan değiştiği ülkeler için kullanılan bir kavram, söyleme kolaylığı sağlıyor çünkü. Bizde en düşük hareket 1 puan olduğuna, hatta çok daha yüksek değişimler gündeme geldiğine göre; örneğin 1 puan yerine 100 baz puan demenin hiçbir pratik yararı yok.

Ama kabul edelim; baz puan diye konuşmak daha bir havalı oluyor!

FAİZ KARARINI MB VERMİYOR!

Merkez Bankası perşembe günü faizi artırır mı, artırmaz mı, diye konuşuluyor ama biliniyor ki faiz kararı Merkez Bankası tarafından alınmıyor. Merkez Bankası yalnızca işin sekretarya kısmını yürütüyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın onayı olmadan faiz kararı verilmesi artık hiç söz konusu değil. Dolayısıyla Merkez Bankası'nın faizin artırılması yönünde bir gereklilik görüp görmediği bir yana bu gereklilik konusunda Erdoğan'ın ikna edilip edilemeyeceği önemli. Belki de iknanın ötesinde bu konunun Cumhurbaşkanı'na açılıp açılmayacağını irdelemek daha doğru.

KKM YÜZÜNDEN ARTIŞA GİDİLİR Mİ?

Faiz artırılarak dövizin aşağı çekileceğini dile getirenlerin temel gerekçelerinin başında KKM'de ilk hesapların vade tarihinin yaklaşmış olması geliyor. Söylenen şu:

“KKM hesaplarında 3 ay vadelielerde vade 20 Mart'tan sonra dolmaya başlıyor. Uzun süre 13.50-13.60 bandında tutulan kur son dönemde savaş yüzünden arttığı için Hazine'nin yüklü miktarda kur farkı ödemesi gerekecek. Bu farktan kurtulmanın yolu da döviz düşürmekten geçiyor. Bunun için de faiz artırılabilecek.”

Biz bu gerekçeye temkinli yaklaşıyoruz.

BDDK bir ara verileri TL ve döviz bazında günlük açıklamaya başlamıştı. Şimdi o “sınırlı şeffaflık”tan bile vazgeçildi ve yalnızca toplam tutar, o da haftalık olarak

açıklanır oldu. Dolayısıyla veriler karartıldığı için 20 Mart'tan itibaren ne tutarda KKM hesabının vadesi doluyor, bilmiyoruz.

Ocak sonuna kadar kur korumalı olarak açılan hesap toplamının en fazla 150 milyar lira olduğunu tahmin ediyoruz.

Şimdi bu tutarın da tümünün üç ay vadeli olduğunu varsayalım. Her ne kadar 20 Aralık'tan hemen sonra döviz çok daha aşağı inmişse de bu hesapların ortalama 13.50'lik dolar kurundan açıldığını düşünebiliriz. Şu durumda vade dolduğunda dolar 15 lira olsa, 13.50'ye göre yüzde 11'lik bir artış var demektir. Bu hesaplar üç ay için yüzde 4.25 faiz alacak. Aradaki yaklaşık 7 puanlık fark ise Hazine'ye binecek yükür. Bu fark da 150 milyar liranın tümü üstünden yaklaşık 10.5 milyar lira yapar. Şimdi KKM hesabı açtırana 10.5 milyar lirayı vermemek için, sırf bu nedenle faiz artırılır mı?

Hiç sanmıyoruz, artırılmaz.

Ama diyelim artırıldı, bugünlerde faizin üstüne döviz artışının farkını alacağının hesabını yapanlar hüsrana uğrarsa ellerine geçecek anapara artı faizle dövize koşmazlar mı ve bu durumda KKM sistemi büyük bir güven kaybına uğrayıp yara almaz mı?

İşte o yüzden KKM yükünü atmak amaçlı bir faiz artışı hiç söz konusu olmaz.

BİRKAÇ PUAN İŞE YARAMAYACAĞINA, 10-20 PUAN ARTIŞ DA OLMAYACAĞINA GÖRE...

Öyle köşeye sıkışmış durumdayız ki... **“Tamam hadi yapalım, ‘Faiz sebep enflasyon netice’ görüşünü şimdilik bir kenara koyalım ve faizi artıralım”** desek bile çıkış görünmüyor.

İlk sorun faiz artışının siyasi yönden izahında yaşanacak gibi. Ama bu üstesinden kolay gelinecek bir sorun:

“Biz faize karşıyız, daha da indirmeyi tabii ki istiyoruz ama bakın yanı başımızda savaş var, koşullar değişti, ülkemiz adına buna göre adım atmak zorundayız...”

Böyle bir açıklama hiç şaşırtıcı olmaz ve faiz artırılabilir.

Varsayalım böyle denildi ve faiz ılımlı bir şekilde artırılmaya başlandı. Örneğin 1 puan ya da 2 puan...

Peki bu artış neye yarar, sorun burada.

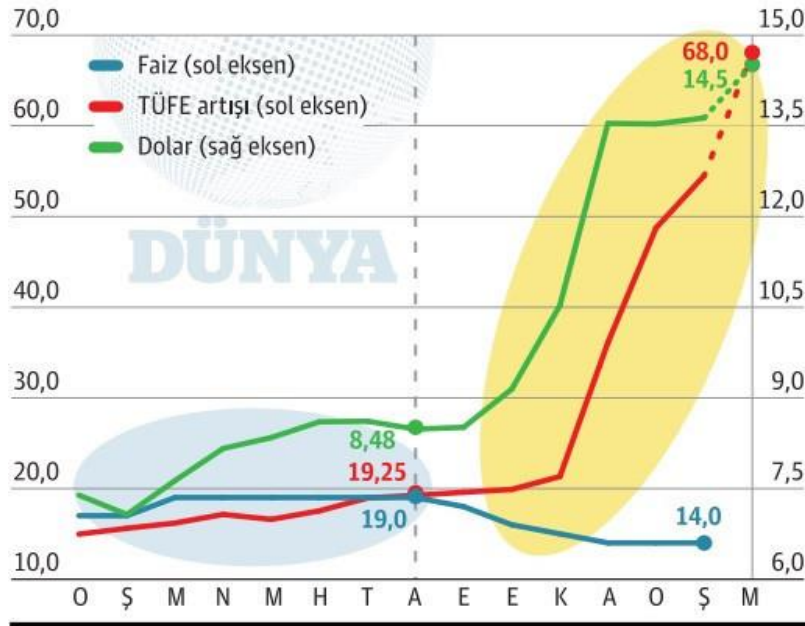
Birkaç puan artırılacak faizle birlikte kur aşağı gelir ama oralarda kalıcı olması sağlanabilir mi? Yoksa daha önce döviz alamamış olanlara iyi bir alım fırsatı mı yaratılmış olur?

Birkaç puanlık artıştan sonra nasıl bir mesaj verilir? Artışın devam edebileceği mi söylenir, yoksa bunun bir seferlik olduğu mu ima edilir? Faiz artışı büyük umutlar bağlanan KKM sisteminin çökmesi anlamına da gelmez mi?

KURDA KALICI DÜŞÜŞ OLMAZ

Bu yıl turizmde ölü bir sezon yaşanacağını; Rus ve Ukraynalı turisti unutmamız gerektiğini, bunun da turist sayısı ve gelirinde en az üçte birlik azalma anlamı taşıdığını herkes görüyor. Yani yaz aylarında dövizde umulan düzeyde bir bolluk yaşanmayacağı ortada ve bu da dövize hücum demek.

Faizde hangi oran bu farkı kapatır?

Öte yandan diyelim turizmde sorun yaşanmayacak; ama düşen kurla ihracat sektöre uğramaz ve ithalat daha da tırmanmaz mı? Daha yılın ilk ayında rekor düzeyde 7 milyar dolar cari açık vermişiz, şubatta da muhtemelen 6 milyar açık vereceğiz. Enerji ve gıda maddelerindeki fiyat artışı yüzünden ithalat giderek pahalılaşacak ve ithalata daha çok döviz gidecek. Dolayısıyla kur ancak çok kısa süreliğine düşük tutulabilecek.

Sonuçta çok kısa bir süre için inen dövizin daha hızlı zıplamasına yol açacak şekilde zemin yaratılmış olacak.

PEKİ YA YÜKLÜ BİR ARTIŞ OLUR MU?

Yükü artıştan en az 5-6 puan, hatta belki 10 puan dolayında bir oran anlamak gerekir. Bu düzeyde bir artış söz konusu olabilir mi?

Lafı dolandırmadan tek kelimeyle yanıt verelim; olmaz!

En azından diğer göstergeler bu durumdayken olmaz!

Böyle bir artışla enflasyonu yakalamamız mümkün mü, ne gezer! Mart sonunda yüzde 65 ile 70 arasına oturacak bir enflasyon tahmin edilirken faizi örneğin 6 puan artırıp yüzde 20'ye ya da daha yüklü artışla yüzde 24'e-25'e çıkarmak ne işe yarar?

Böyle bir adım atılırsa döviz çok hızlı bir gerileme gösterir, tamam.

Ama ya bankalar ne duruma gelir bir düşünsenize...

Bankalar uzun zamandır yüzde 25 dolayında faizle kredi kullanıyor. Bu kredilerin vadesi de ortalama iki yıldan az değil. Diğer yanda mevduatın ortalama vadesi üç ayı bile bulmuyor. Merkez Bankası faizi bir anda yüzde 20'nin üstüne çıktığında mevduat sahibi de parasına bu düzeyde faiz istemeyecek mi?

Kredi faizi yüzde 25, mevduat faizi de yüzde 25!

Hangi banka dayanabilir buna?

Dolayısıyla politika faizini öyle bir anda yüklü bir oranda artırmak da şu aşamada hiç mi hiç mümkün görünmüyor.

Abdulkadir Selvi

Akşener, Kılıçdaroğlu'nu neden gözden çıkardı

14 Mart 2022

ABD'nin Ankara Büyükelçisi Flake'in, Türkiye'deki ilk ziyaretini İmamoğlu'na yapması, İngiliz Büyükelçi Chilcott'un karlı bir İstanbul günü İmamoğlu ile buluşması ABD-İngiltere'nin cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu fikrinin oluşmasını sağlamıştı.

Ekrem İmamoğlu ile Kemal Kılıçdaroğlu arasındaki cumhurbaşkanı adaylığı yarışında İmamoğlu lehine önemli bir destektir.

Ancak ünlü İngiliz dergisi The Economist'in, "Erdoğan'ın muhtemel rakibiyle tanışın" manşetiyle, Kılıçdaroğlu açısından önemli bir adım geldi.

Böylece muhalefetteki cumhurbaşkanlığı rekabeti Türkiye'nin dışına taşmış oldu.

Ama The Economist bence biraz acele etti. Çünkü Meral Akşener'den çok önemli bir hamle geldi.

AKŞENER'DEN SÜRPRİZ ÇIKIŞ

Akşener, "Biz Cumhurbaşkanlığı'na yeni bir Sayın Erdoğan seçmeyeceğiz. Yani Almanya, Finlandiya cumhurbaşkanı gibi adını bile bilmediğiniz, derleyici toparlayıcı... Bu ülkede herkesin cumhurbaşkanı olacak bir kişiyi aday göstereceğiz" dedi.

Oysa Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adayının siyasetten gelme olmasını, devleti bilmesi gerektiğini söylemişti. Oysa Akşener, "isimsiz" bir cumhurbaşkanı adayı önerdi.

İTTİFAK SAĞLANAMIYOR

Kılıçdaroğlu, Millet İttifakı ortaklarının ortak aday göstermesi koşuluyla aday olmak isteyeceğini söylemişti. **Akşener**'in açıklamasına, **Temel Karamollaoğlu**'nun itirazına, **Ahmet Davutoğlu**'nun beyanlarına bakınca **Kılıçdaroğlu** ismi üzerinde ittifak olmadığını rahatça söyleyebiliriz.

Demem o ki The Economist bu manşeti atarken biraz acele etmiş.

İMAMOĞLU'NU ÇİZDİ Mİ?

Akşener'in bu hamlesi iki tarafı keskin bıçak gibi. Nasıl? **Ekrem İmamoğlu**'nu **İkinci Fatih** ilan eden **Meral Akşener**'in güçlü desteği biliniyordu. Ancak bu “**isimsiz aday**” tarifi **İmamoğlu**'na da uymuyor. **Akşener**'in bu açıklamasını görünce yoksa **İmamoğlu**'nu da çizdi mi diye düşünmekten kendimi alamadım. Çünkü **Meral Akşener**'in isimsiz cumhurbaşkanı adayı tarifi ile yeni bir durum ortaya çıktı. **Kılıçdaroğlu** ile seçimin kazanılmayacağına inandığı için **Akşener**'in, **Kılıçdaroğlu**'nu istemediği belli ama kimi istediği konusunda kafam karıştı.

ANTALYA IN, DAVOS OUT

DÜNYANIN ya da ülkelerin kaderlerini belirleyen anlaşmalar, imzalandığı yerlerin adıyla anılır. Lozan, Paris, Cenevre, Londra, Zürih, Versay, Montrö gibi. Bir de uluslararası konferanslara ev sahipliği yapan yerler vardır. Son zamanlarda dünya ekonomik forumunun toplandığı Davos gözdeydi. Bizim gündemimize **Özal**'la birlikte girmişti. **Erdoğan**'ın, “**One minute**” çektiği, “**Bir daha Davos'a gelmem**” diyerek terk ettiği yerdin Davos...

Ama son dönemlerde Davos eski cazibesini yitirmeye başladı. Hatta dünyanın savaşlarla, mülteci sorunlarıyla boğuştuğu, pandemi sürecinde hayatın durduğu bir dönemde Davos, fazla naif kalmakla eleştirilmeye başlamıştı.

DİPLOMASİNİN NABZI ATTI

* Tam da Rusya-Ukrayna Savaşı'nın patlak verdiği bir sırada yapılan Antalya Diplomasi Forumu ise müthiş bir ilgi gördü. Zamanlaması da gündemi de yüzde yüz isabetli olunca diplomasinin nabzı Antalya'da attı.

* Böyle olunca dünyanın gözü **Çavuşoğlu** başkanlığında yapılan **Lavrov** ve **Kuleba**'nın görüşmesine çevrildi.

- Aynı zamanda Karabağ Savaşı'ndan sonra Ermenistan Dışişleri Bakanı'nın da katıldığı bir forum olması açısından dikkat çekti.

ERDOĞAN'DAN ÇARPICI MESAJLAR

* Antalya Diplomasi Forumu'nun açılışında Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın verdiği mesajlar çok önemliydi. “**Dünya beşten büyüktür**” diyerek BM Güvenlik Konseyi'nin yapısına isyan eden **Erdoğan**, “**Güvenlik Konseyi sistemi iflas bayrağını çekmiştir**” dedi.

* Dünyanın yüzde 40'ının temsil edildiği Rusya-Ukrayna Savaşı gibi, Ukrayna'dan kaçan sivillerin durumu gibi, **Lavrov-Kuleba** Zirvesi gibi, Ermenistan Dışişleri Bakanı'nın katılımı gibi dünyanın en önemli sorunlarına ev sahipliği yapan Antalya Diplomasi Forumu gerçeklerin konuşulduğu bir zemin olması hasebiyle fantezilerin ele alındığı Davos'tan daha etkili oldu.

TAM PUAN ALDI

* **Obama** ve **Putin**'in buluştuğu G-20 zirvesine ev sahipliği ile tam puan alan Antalya bu kez de Antalya Diplomasi Forumu ile dünya çapında bir marka oldu. Dünya Lideri olan **Erdoğan**'a ve çok tecrübeli bir Dışişleri Bakanı olan **Mevlüt Çavuşoğlu**'na Antalya Diplomasi Forumu'nu düzenlemek yakıştı. Emeği geçenleri yürekten tebrik ediyorum.

ERDOĞAN'DAN SAĞLIKÇILARA MÜJDE VAR

CUMHURBAŞKANI Erdoğan'ın doktorlarla ilgili sözleri burukluğa neden olmuştu. Pandemi sürecinin yükünü omuzlarında taşıyan sağlıkçılarımızı alkışlamıştık. Hekimlerimizi alkışlamaya devam ediyorum. Çünkü dünyanın en başarılı sağlıkçılarına sahibiz. Onlar her türlü takdiri hak ediyor. Ama sadece alkışlamak yetmez. Çünkü dünya çapında bir başarıya sahip olan hekimlerimizin gelirleri aynı şekilde değil. Aldıkları ücretler onların hak ettikleri ücretler değil. Zaten çok yoğun çalışıyorlar. Bir de maaşları yetersiz olunca son dönemlerde başta Almanya olmak üzere ciddi bir hekim göçü söz konusu. Bu kanamayı durdurmalıyız. Onun yolu da sağlıkçıların maaşlarına adam akıllı bir düzenleme yapmaktan geçiyor.

ÜÇ MÜJDE

Bugün sağlıkçılarımız 14 Mart Tıp Bayramı nedeniyle Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde olacak. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** sağlıkçılarımızın uzun süredir beklediği konularda açıklamalar yapacak.

MAAŞLAR

1. Hekim maaşlarıyla ilgili bir düzenleme vardı. Sağlıkçıların arasında adaletsizliğe yol açar kaygısıyla geri çekilmişti. Yeniden düzenlendi. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın sağlıkçıların maaşlarında yapılacak düzenlemeye ilişkin müjde vermesi bekleniyor.

ŞİDDETE KARŞI ÖNLEMLER

2. Sağlıkçılarının en ciddi sorunlarından biri maruz kaldıkları şiddet olayları. Sağlıkçılara saldırıyı dünyanın en vahşi saldırılarından biri olarak görüyorum. Sağlık Bakanı **Fahrettin Koca** ile Adalet Bakanı **Bekir Bozdağ** ortak bir çalışma yaptılar. Bu konudaki düzenleme Cumhurbaşkanı **Erdoğan** tarafından açıklanacak.

MALPRAKTİS DAVALARI

3. Sağlıkçılarının en önemli sorunlarından biri tıbbi hatalardan dolayı açılan malpraktis davaları. Adalet Bakanı **Bekir Bozdağ**, “**Hekimler de hâkimler gibi korunacak**” demişti. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** bu konuda önemli açıklamalar yapacak. Sağlıkçılarla ilgili davalara artık ihtisas mahkemeleri bakacak. Tazminat cezalarını ise sağlıkçılar değil, devlet üstlenecek.

JESTE İHTİYAÇ VAR

Bunlar önemli ve kalıcı düzenlemeler. İşin yasal ya da maddi boyutları. Ama bir de **Erdoğan**’ın, “**Giderlerse gitsinler**” çıkışından sonra sağlıkçıların gönüllerini alacak bir jestine ihtiyaç var.

İbrahim Kahveci

90'ları aratan durum

Artık umudu kesmenin ötesindeyiz. Zerre kadar bir şey yaptığınızı zannediyorsanız söyleyeyim; yapmayı bırakın bari yıkmayı durdurun.

Evet, ülkemiz resmen yıkılıyor; yıkımı durdurmak bile şimdilik yeterlidir.

Bakınız ekonomide sorunlar sadece sonuçların ortaya çıktığı zaman olmamıştır. Mesela 2001 krizi aslında 91 seçimlerinde Tansu Çillerin temelini attığı sorunlar yumağının sonucudur.

Bugün de yaşadığımız kriz sadece Başkanlık Sistemi ile hukukun, adaletin, liyakatin vs yok olmasının sonucu değildir. Bugün yaşadığımız kriz-buhran 2007 yılında değişmesi gereken ekonomik modelin sağlanmaması ile biriken sorunlar yumağına, Başkanlık Sistemi ile eklenen devasa sorunların sonucudur.

Bu ayrımı veya bu birleşik kabı bilemeyen, çözemeyen hiçbir parti ülkemiz ekonomik sorunlarına kalıcı çözümler üretemez.

O nedenle 2001 krizine çözüm üreten ve o geçici program sonrası üretim-yatırım programını bilen kadroların yönetime gelmesi gerekiyor.

Demokrasi, hukuk, liyakat vs sağlanarak sadece yabancı sermayeye dayalı geçici refah döneminden başka bir şey oluşmayacaktır. Yine zaman kaybı, yine ertelenmiş ve üstü örtülmüş temel sorunlar yumağı ile yıllarımız heba olacaktır.

Şimdiden söylemiş olayım.

Özal'ın '**değişim**' programından beri ülkeye zerre değer katamadık. Bu ülkenin çok ama çok acil orta-uzun vadeli '**kalkınma programına**' ihtiyacı vardır.

Peki, ekonomide şu an ne yaşıyoruz?

1- Ekonomik Kriz: 1994, 2001 ve 2008-09 küresel krizde olduğu gibi 1 yıl küçülme ve ardından yeniden büyüme süreci... Şu an bunun çok ötesindeyiz...

2- Ekonomik Buhran: Aslında 2014 yılında sınırı aşan işsizlik, 2015 yılında durmaya başlayan yatırımlar ve 2018 yılında patlak veren finansal ve reel kriz toplamında halen büyük ekonomik buhran içerisindeyiz. 2021 yılında yaşanan yüzde 11,0 büyüme bile büyük buhranı bitirememiştir.

3- Yapısal Çöküş: İşte benim en fazla korktuğum asıl büyük çöküş, büyük sorun burasıdır. Ekonomik buhranı bile aratacak çöküş... 2018 yılındaki kur yükselişi ve/veya 2021'de başlayan yeni kur yükselişi vs 2017'de başlayan beyin çıkışı yanında hikaye kalır. *Kurumların çökmesi, kuralların işlememesi, beyin göçünün başlaması bize ilerleyen yıllarda çok daha büyük yıkımlar getirecektir.*

Bizim temel sorunumuz yapısal çöküşü durdurmak ve beraberinde ekonomik buhranı çözmek olmalıdır. Özellikle muhalefet partileri ekonomide yapısal dönüşüm ve kalkınma programlarını açıklamak zorundadır.

SONUÇ GÖSTERGELERDE

Şimdi bugüne bakalım: Durum ne?

Sormaya bile gerek yok. Sonuç göstergelerde çok net...

90'ları bile arar olduk. Hatta bir tek Çiller eksikti; o da geliyorum dedi.

Enflasyon resmîyette yüzde 55'lerde ama hissedileni size bırakıyorum.

1-) Ama 90'lardan bir fark var: O vakit ücretlerdeki artışlar da hissedilen enflasyona göreydi ve yılda iki kez zam yapılıyordu. Şimdi o da yok...

2-) Ayrıca bir fark daha var: 90'larda enflasyon çift haneydi ama en azından işsizlik tek haneydi. Şimdi ikisi de çift hane...

3-) 90'lardan bir fark daha var: TL hiç bu kadar değersiz olmamıştı. Hatta TL'nin değersizliği yanında dış açık da hiç bu kadar çok olmamıştı.

4-) Bir başka fark daha var: TL bu kadar değersizken dış varlıkların fiyatı da bu kadar yüksek değildi.

Mesela 90'larda petrol fiyatı 20-30 dolar seviyesindeydi; şimdi 100 dolar seviyelerinde.

Kısaca ithal ürünlere, yurtdışı diğer imkanlara ulaşım hiç bu kadar kısıtlanmamıştı.

Rahmetli Turgut Özal'ın dünyaya açtığı Türkiye'yi Erdoğan politikaları ile yeniden dünyaya kapatmış olduk. Türkiye içine kapanık bir ülke oldu.

Bırakın dünyaya açılmayı, bu gidişle şehirlerarası dolaşım bile kısıtlı hale gelmiş oldu. Bir öğrencinin başka şehirde okuması büyük bir külfet anlamına gelerek, eğitimde eşitliği çok ciddi oranda bozacaktır.

İşte bunu da yapısal çöküş içinde görebilirsiniz.

İyi bir Dr. olacak öğrenci mevcut ekonomi politikaları yüzünden okuyamayacağı için belki de kasap olarak karşımıza çıkacaktır.

Bilmem anlatabildim mi?

Okumak bile artık zenginlik sınıfına girmiş oldu...

ÇÖKÜYORUZ!

Siz geçen yıl yüzde 11,0 büyüyen ekonomiden memnun olan veya büyümeyi refahında hissedenden birine rastladınız mı?

Çünkü bu büyüme Türk Halkı'nı zenginleştirmede, yabancıları zenginleştirdi de ondan.

Aslında bugün ucuz işçilik ile ülkeyi fakirliğe mahkum ettik. Sadece geçen yıl çalışan başına ücretlerde aylık 900 lira civarında kaybımız olduğunu açıklamıştım. Bu yıl bu kayıp çok daha artmış olacak.

Kendi ürettiğimiz malları bile alamaz duruma geldik. İhracat fiyatları yurtiçi fiyatları **da artırıyor ama ücretleri artırmıyor.**

Vatandaş çok zorda da kamu zorda mı?

Mesela 11,5 milyar dolar yapım maliyetli şehir hastanelerine 97 milyar dolar Hazine garantisi verebiliyoruz. Diğer yanda ise 8-9 bin lira ücreti beğenmeyen doktorlara "giderlerse gitsinler" diyebiliyoruz. İyi de parayı niye 3-5 müteahhide verip doktorlardan kısıyoruz.

YSS Köprüsü ihalesinde 10 yıl 2 ay 20 gün içinde yapılacak-işletilecek ve Eylül 2023'de devlete devredilecekti. Nasıl oluyor da yıllık 800 milyon dolar üzerinden müteahhide 4 yıl daha ek süre verip en az 3,2 milyar dolar daha kıyak geçiyoruz.

Çanakkale Köprüsü açılacakmış. Bizim şu anda tarlaya gübre, çiftçiye mazot vermemiz gerekiyor. Aç kalmamak için tarım desteğine gitmemiz gerekiyor. Benzin-mazot zamları ile yollarda araba kalmadı ama biz köprü açacağız....

Kısaca kaynaklarımızı verimsiz, gereksiz ne varsa oraya akıtıyoruz. Aslında bir ülkenin ve milletin geleceğini bitiriyoruz. Bir kanser hastalığı şüphesinde bile 4-5 ay sonraya gün veren sağlık sistemi ile **yaşamaya devam edebilirsiniz o vakit köprüyü de geçersiniz.**

İşte modelimiz budur.

Korkuyorum ve çok korkuyorum. Bugün yaşadığımız sorunlar yarın yaşayacağımız sorunların yanında hafif bile kalır.

Daha yarının ne olacağını bilemeyen ekonomi yönetimi ile ülke yönetiyoruz. Evlatlarınızı düşünün... Ve siz söyleyin: Yönetimden umudunuz var mı? Muhalefet çalışıyor mu? Kısaca ülkeden umudunuz var mı?

Not: Varlık içinde sürünüyoruz.

Oğuz Demir

En kritik hafta!

Bu köşedeki son yazımda ekonomideki verilerin gidişata ilişkin verdiği sinyallerin iç açıcı olmadığını yazmıştım. Yine yazının sonunda ekonomideki olumsuz seyre rağmen ekonomi yönetiminin ise kur korumalı mevduatta (KKM) biriken kaynakla övündüğünü ancak asıl tehlikenin burada olduğunu söylemişim.

Bu hafta işte tam da o tehlike ile ilgili ilk önemli virajı yaşayacağımız hafta olacak! Neden?

Şöyle yakın geçmişte olanlar üzerinden bakarsak durumu daha iyi anlayabiliriz.

Hatırlayın, KKM ilk kez 20 Aralık 2021 akşamında Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklanmıştı. O günlerde Dolar/TL rekorlara doymuyordu. Eylül'den o döneme kadar yükseliş devam etse de Aralık ayı itibarıyla kurda kontrol büyük ölçüde kaybedilmişti.

Eylül ayına 8,30'da başlayan Dolar/TL, Ekim ayında 9,5 TL oldu. Ardından Kasım ayında 13,5'a kadar yükseldi. Aralık'ta KKM duyurulduğu gün ise en son 18 seviyesinin üzerine doğru yol alıyordu. Bu hızlı yükselişin başlangıçtaki temel nedeni **faiz – enflasyon dengesinin kaybedilmesi ve faiz indirimi ısrarıydı!** Ancak bu ısrarla birlikte bozulan denge beraberinde yerli tasarruf sahiplerinin de hızla dövize dönmesine yol açtı. Ekonominin kendi dengelerinden kaynaklanan döviz talebine (cari açık) ek olarak yerli tasarruf sahiplerinden yüksek talep gelince ve içerideki döviz arzı da bu talebe göre kısıtlı kalınca kurlar uçtu.

Hikayenin içerideki kısmını böyle özetleyebiliriz.

Ancak madalyonun bir de öteki yüzünde uluslararası piyasalardaki gelişmeler vardı. ABD Merkez Bankası (FED) başta olmak üzere birçok ülke faiz artırımını konuşmaya başlamıştı. FED ise parasal genişlemeyi Haziran gibi sona erdirmeyi ve 2022 ortasında faiz artırmayı düşündüğünü piyasalarla paylaşmıştı. Yani içerideki olumsuz koşullar, dışarıyı ile birleşti ve biz ciddi bir travma yaşadık.

20 Aralık 2021 itibariyle paniği sakinleştiren iki temel adım oldu. KKM ile içerideki döviz talebi frenlendi. Arka kapıdan döviz satışları ile de kurdaki sakinleşme desteklendi. Her ne kadar Hazine ve Maliye Bakanı böyle bir satış olduğunu açıktan söylemese de Merkez Bankası verileri ciddi bir satış olduğuna işaret ediyordu.

O günden Rusya-Ukrayna savaşının başladığı güne kadar da bu politika temelinde ekonomi yönetimi hareket etmeye devam etti. 2021 sonunda yaşanan faiz indirim süreci de durduruldu. Dolar 13,5 TL etrafında dengelendi. Ancak öte yandan enflasyon artmaya, faiz ile enflasyon arasındaki makas hızla açılmaya devam etti. Öyle ki şubat ayı enflasyonu ile gerçekleşen enflasyon ile TCMB'nin politika faizi arasındaki fark 40 puanın üzerine çıktı.

Arada savaşın etkisiyle 15 TL seviyesine doğru bir yukarı sıçrama oldu ama o kadarı tüm dünyada olanlar dikkate alındığında çok da büyük bir etki olarak görülmeyebilir.

Tüm bu süreçte KKM bir baraj görevi gördü. Akın akın gelen döviz talebinin önüne bir blok gibi hükümet tarafından kondu. Kontrollü bir şekilde barajdan bir miktar su bırakılsa da KKM'de biriken kaynak 540 milyar TL'ye (bugünkü kurla 37 milyar Dolar'a) yükseldi.

Bu tutarın 100 milyar TL'lik kısmı ilk 10-15 günde hesaplara yatırıldı. Büyük bir kısmının da üç aylık bir vade ile yatırıldığını tahmin ediyoruz. Yine o günlerdeki ortalama kur da 12 TL civarında oldu. 8,3 milyar Dolardan bahsediyoruz. Bu 8,3 milyar Dolar'ın bugünkü karşılığı 123 milyar TL'ye denk geliyor. Yani 23 milyar TL'lik bir getiri elde edecek tasarruf sahipleri. Bunun kabaca 4,25 milyar TL'si faiz olarak bankalar tarafından ödenecekken, 18,75 milyar TL'lik kısmı Hazine'den ödenecek.

Bu işin yükü. Ama işin bir de diğer tarafı var.

Ve o tarafa ilişkin kritik sorular var!

Mesela bu 8,3 milyar Doları bulan mevduatın ne kadarlık bir kısmı yeniden KKM'de değerlendirilecek?

Eğer KKM'ye gitmez de dövizde gitmeye yönelirse ne olur? Enflasyonun yüzde 60'lara doğru gittiği bir ortamda yüzde 23'lük bir getiriyi tasarruf sahipleri daha ne kadar kabul edecek? KKM'ler dövizde yönelirse kurulan bu baraj böyle bir talebe nasıl dayanabilecek?

İşte bu hafta ayın son on gününde bu soruların yanıtları açısından da kritik.

Birincisi FED'in faiz artışı mesajı verdiği ilk toplantı bu hafta. Savaşın ortasında FED rekor enflasyona karşı faiz silahını ne kadar sert kullanacak?

Beklenti 25 baz puan artış yönünde. Ben biraz daha farklı düşünüyorum.

FED'in savaşı biraz göz ardı ederek 50 baz puanlık bir faiz artışına gideceğini sanıyorum. Temel gerekçe ise şu aşamada petrol fiyatlarındaki artış dışında ABD ekonomisinde durgunluğa işaret eden bir gösterge olmaması. Bu nedenle de enflasyondaki harekette en azından talebi sert bir şekilde frenleyecek bir adım atılmasını FED önemli görebilir.

İkincisi ise TCMB'nin kararı. Her ne kadar piyasada birileri TCMB'nin faiz artışı yapabileceğine dair duyumlar olduğunu söyleseler de TCMB'nin bu konuda adım atmayacağını tahmin ediyorum. Hal böyle olunca savaşla birlikte uluslararası finans koşulları da aleyhimize daha da sertleşmiş olacak.

O yüzden bu hafta kritik.

TCMB'nin ve FED'in kararlarının ardından hafta sonuna geldiğimizde, KKM ile ilgili yukarıdaki soruların da yanıtını yine birlikte ararız.

14 Mart 2022, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Rusya hep var olacak

Telefonla ya da başka yolla Putin'e ulaşıp Ukrayna'daki Rus ordusunu durdurma çabaları artık gülünç hale geldi. Şunu anlamak lazım ki Putin, Rus ordusunun 44 milyon nüfuslu çok büyük bir devleti esir alabileceğini dünyaya gösteriyor. Olayın çapı o kadar büyük ki telefonla Putin'e ulaşmak ve Rus ordusunu durdurmaya çalışmak sadece abesle iştigaldir.

BİDEN YANGINA KÖRÜKLE GİDİYOR

Hele Amerikan Başkanı Biden'ın yaptığı gibi televizyonlara çıkıp Putin'e ağzına geleni söylemek yangına körükle gitmiş olmaktan başka işe yaramıyor. Amerika'nın NATO'yu Rusya'ya karşı yeniden örgütlemeye çalışması da sonuç vermiyor. **Yani Putin'e saygısızlık ve hakaret barış getirmeyecektir.**

DÜNYA NATO'DAN İBARET DEĞİL

Bu arada Almanya, İngiltere, Fransa gibi ülkelerin Rusya'ya karşı doldurulmaları barışa değil gerginliğe hizmet edecektir. Anladığımız kadarıyla Putin çok kararlıdır. **NATO'cuların ihtiyacı olan şey ise gerçekçiliktir.** Dünya sadece NATO ülkelerinden müteşekkil değil. Ayrıca Pakistan'ın da, Hindistan'ın da atom bombaları olduğunu unutmayalım.

Veya Çin'in toprakları içinde 100 milyon civarında orta sınıf vatandaş olduğu da bir gerçektir.

RUSYA İLE BİRLİKTE YAŞAYACAĞIZ

Bütün bunları ciddi biçimde hesap edip ondan sonra sahneye çıkmak lazım. Ama Biden'ın yaptığı gibi Putin'e hakaret etmek sadece aymazlıktır.

Biz Rusya ile bundan sonra da birlikte yaşayacağız. Ticaretimiz, ihracatımız ve çeşitli alanlardaki işbirliğimiz devam edecek. Bunları asla unutmayalım.